

Finantsinspeksioon

JUHATUSE OTSUS

Tallinn

27. november 2017
nr . 4.1-1/205

ÜLDKORRALDUS

Finantsinspeksiooni valikud lähtuvalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 575/2013 ja Euroopa Komisjoni delegeeritud määrusest (EL) nr 2015/61

1. Õiguslik alus

- 1.1. Finantsinspeksiooni seaduse (edaspidi FIS) § 2 lõike 1 kohaselt on riiklik finantsjärelevalve FIS-i tähenduses järelevalve riikliku finantsjärelevalve subjektide üle ning FIS-is, krediitiasutuste seaduses, krediidiandjate ja –vahendajate seaduses, kindlustustegevuse seaduses, investeerimisfondide seaduses, kogumispensionide seaduses, väärtpaberituru seaduses, liikluskindlustuse seaduses, makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses ja Eesti väärtpaberite keskregistri seaduses ning nende alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tegevuse üle.
- 1.2. FIS § 3 lõike 1 kohaselt teostatakse finantsjärelevalvet finantssektori stabiilsuse, usaldusväärsuse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamise, süsteemsete riskide vähendamise ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamise eesmärgil, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.
- 1.3. FIS § 6 lg 1 punkti 8 kohaselt on Finantsinspeksiooni ülesanne finantsjärelevalve eesmärgi saavutamiseks muuhulgas täita seadusest tulenevaid ülesandeid, mis on vajalikud finantsjärelevalve eesmärgi saavutamiseks.
- 1.4. FIS § 55 lg 1 kohaselt teeb Finantsinspeksiooni juhatus otsuseid ja ettekirjutusi ning annab Inspeksiooni nimel korraldusi ja üldkorraldusi. FIS § 18 lg 2 punkti 4¹ kohaselt otsustab juhatus finantsjärelevalve teostamisega seotud küsimustes FIS § 2 lg-s 1 nimetatud seadustes sätestatud alustel üldkorralduse andmise Euroopa Liidu õigusaktides liikmesriigile või pädevale asutusele jätud riigisiseste valikute kohaldamiseks.
- 1.5. Käesolev otsus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 575/2013 (edaspidi CRR) tulenevaid valikuid ja Euroopa Komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2015/61 (edaspidi Määrus) tulenevaid valikuid, mis on antud otsustamiseks pädevatele asutustele. Kuna CRR ja Määrus on otsekohalduvad, on käesolevas otsuses käsitletud nimetatud õigusaktidest tulenevaid valikuid ja nende põhjendusi. Otsuse eesmärgiks ei ole sisustada muid CRR-i ega Määruse sätteid.
- 1.6. CRR-i artikli 4 lg 1 punkti 40 kohaselt on pädevad asutused siseriikliku õiguse kohaselt ametlikult tunnustatud ametiasutused või organid, kellele on siseriikliku õigusega antud volitused teostada kõnealuses liikmesriigis toimiva järelevalvesüsteemi osana järelevalvet krediitiasutuste ja investeerimisühingute üle. Seega on Finantsinspeksiooni juhatus tulenevalt CRR-i artikli 4 lg 1 punktist 40 ning FIS § 2 lg-st 1, FIS § 18 lg 2 punktist 4¹ ning FIS § 55 lg-st 1 pädev otsustama CRR-is sätestatud valikuid.

2. Haldusakti adressaadid

- 2.1. Käesolevas haldusaktis sätestatu kohaldub krediidasutustele ja investeerimisühingutele nagu need on defineeritud CRR-i artiklis 4.

3. Kaalutlusõigus ja proportsionaalsus

- 3.1. Finantsinspeksioon on CRR-is ja Määruses sätestatud valikute tegemisel lähtunud FIS §-s 3 sätestatud finantssektori stabiilsuse, usaldusväärsuse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamise, süsteemsete riskide vähendamise ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamise eesmärkidest, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.

- 3.2. Finantssüsteemi ning õiguskindlust suurendava õigusruumi stabiilsuse tagamiseks on valikute tegemisel arvestatud samas valdkonnas varasemalt kehtinud regulatsioonidega, kus see on mõistlik ja põhjendatud. Kui ei esine põhjendatud vajadust varasemalt kehtinud põhimõtteid muuta, on varasemat regulatsiooni arvestavad valikud ka kohustatud isikutele tekkivate muudatuste mittevajalikkuse tõttu eelduslikult säästlikumad ning vähema koormavad.

- 3.3. Finantsinspeksioon teeb CRR-i vastavates artiklites osundatud valikud järgnevatel kaalutlustel:

- 3.3.1. Artikli 178 lg 1 punkti b sätestatud valiku osas on põhjendatud lugeda võlgnik makseviivituses olevaks juhul, kui ta on jätnud nõude tasumata üle 90 päeva. Valiku eeldatav mõju Eesti krediidasutustele ja investeerimisühingutele on oluline. Valiku selline kohaldamine on kooskõlas senise praktikaga ja aitab kaasa regulatiivse keskkonna stabiilsuse säilitamisele.

- 3.3.2. Artikli 282 lg-s 6 nimetatud valiku osas on põhjendatud nõuda vastavas CRR-i artiklis osutatud tehingute puhul vähem olulistelt krediidasutustelt ja investeerimisühingutel CRR-i artiklis 274 sätestatud turuväärtuse meetodi kasutamist. Selle kohaldamine aitab kaasa järelevalvepraktika ühtlustamisele ning seejuures ei ole valiku eeldatav mõju oluline.

- 3.3.3. Artiklis 380 sätestatud valiku osas on põhjendatud vabastada krediidasutused ja investeerimisühingud arveldusrisi ja reguleerimata väärtpaberiülekannetest tuleneva omavahendite nõude arvutamisest kogu arveldus- või kliiringusüsteemi või kesket vastaspoolt hõlmava vea puhul. Valiku eeldatav mõju Eesti krediidasutustele ja investeerimisühingutele on eespoolnimetatud vea esinemisel märkimisväärne. Valik aitab vältida omavahendite nõude järsku tõusu tingimustes, kus krediidasutustel ja investeerimisühingutel puudub võimalus tekkinud olukorda muuta.

- 3.3.4. Artikli 420 lg-s 2 sätestatud valiku osas on põhjendatud valik kohaldada kaubanduse rahastamisega seotud bilansiväliste kirjetega seotud toodetest tulenevate likviidsete vahendite väljavoolu määraks viis protsenti (5%). Valiku eeldatav mõju krediidasutustele ja investeerimisühingutele ei ole märkimisväärne. Valikuga määratakse kaubanduse rahastamise bilansivälistest kirjetest tulenevale väljavoolu määrale ülempiir, et likviidsusnõuete kehtestamisega mitte piirata kõnealuste tehingute kasutamist Eesti turul.

- 3.4. Finantsinspeksioon teeb Määruse vastavates artiklites osundatud valikud järgnevatel kaalutlustel:

- 3.4.1. Artikli 12 lg 1 punkti f alusel tehtava valiku osas on põhjendatud teha valik, mille kohaselt krediidasutused, mis ei saa oma põhikirja kohaselt religioossetel põhjustel hoida intressikandvaid varasid, arvata 2B tasandi likviidsete varade hulka teatud tingimustele vastavad äriühingute võlaväärtpaberid. Valiku mõju Eesti krediidasutustele ei ole märkimisväärne ja see ühtlustab järelevalvelist praktikat eurotsoonis.

- 3.4.2. Artiklites 24 ja 25 sätestatud valik, mille kohaselt pädevad asutused võivad lubada kohaldada tagatud stabiilsete jaehoiuste väljavoolule 3% määra tingimusel, et on olemas Euroopa Komisjoni kinnitus selle kohta, et asjakohane hoiuste tagamise skeem vastab kõikidele Määruse

artikli 24 lg-s 5 sätestatud nõuetele. Valik kuulub rakendamisele alates 2019. aastast. Võib eeldada, et Komisjoni vastava kinnituse olemasolul, on valiku mõju tõenäoliselt oluline, kuna käesoleval ajal kohaldatakse sellistele hoiustele 5%-list määra. Valikuga rakendatakse soodsam käsitus neile hoiustele, mis on tagatud kõrgema usaldusväärsusega hoiuste tagamise skeemiga.

4. Ärakuulamisõiguse tagamine

- 4.1. Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 40 lg 3 punkti 6 kohaselt võib haldusmenetluse läbi viia menetlusosalise arvamust ja vastuväiteid ära kuulamata, kui haldusakt antakse üldkorraldusena või menetlusosaliste arv on suurem kui 50.
- 4.2. HMS § 51 lg 2 kohaselt on üldkorraldus haldusakt, mis on suunatud üldiste tunnuste alusel kindlaksmääratud isikutele või asja avalik-õigusliku seisundi muutmisele. Käesolev haldusakt on üldkorraldus.
- 4.3. Arvestades, et otsusega tehtavad valikud on CRR-is ja Määruses rangelt piiritletud ning kaalunud sätestatud valikute sisu ja tehnilist iseloomu, valikute mõju adressaatide õigustele ja kohustustele ning avalikku huvi nii Eesti kui ka Euroopa Liidu tasandil finantsstabiilsuse säilitamiseks ning käesoleva otsuse vastuvõtmiseks, samuti asjaolu, et regulatiivses raamistikus ei toimu senisega olulisi sisulisi muutuseid, otsustas Finantsinspeksioon HMS § 40 lg 3 punkti 6 kohaselt mitte ära kuulata menetlusosaliste arvamusi ja vastuväiteid.

5. Haldusakti kättetoimetamine ja avalikustamine

- 5.1. HMS § 62 lg 1 kohaselt tehakse haldusakt menetlusosalisele teatavaks vabas vormis, kui seaduses või määruses ei ole sätestatud teisiti. HMS § 25 lg 3 kohaselt toimetatakse dokument kätte juhul, kui see on seaduse või määrusega ette nähtud ning muudel juhtudel piisab dokumendi teatavakstegemisest vabas vormis.
- 5.2. HMS § 62 lg 2 punkti 1 kohaselt tehakse haldusakt kättetoimetamisega teatavaks HMS 1. peatüki 7. jaos sätestatud korras isikule, kelle õigusi haldusaktiga piiratakse või kellele pannakse haldusaktiga täiendavaid kohustusi.
- 5.3. Antud juhul on tegemist üldkorraldusega, kus isikute ring, kelle õigusi haldusaktiga piiratakse või kellele pannakse täiendavaid kohustusi, on käesoleval ajahetkel teada. Tulenevalt krediitdiasutuste seaduse (edaspidi KAS) § 13 lg-st 1 võivad krediitdiasutusena ning tulenevalt väärtpaberituru seaduse (edaspidi VPTS) § 48 lg-st 1 investeerimisühinguna tegutseda vaid vastavat tegevusluba omavad isikud.
- 5.4. Käesoleval hetkel Finantsinspeksioonilt kehtiva tegevusloa saanud üheksa krediitdiasutust ja kolm investeerimisühingut. Seega on teada kõik konkreetsed isikud, kelle õigusi käesoleva otsusega vahetult mõjutatakse.
- 5.5. Eelnevalt tulenevalt tehakse käesolev otsus HMS § 62 lg 2 punkti 1 kohaselt teatavaks kõikidele krediitdiasutustele ja investeerimisühingutele kättetoimetamisega.
- 5.6. FIS § 53 lg 3 punkti 11 kohaselt avalikustab Finantsinspeksioon oma veebilehel FIS § 55 lg 1 alusel antud üldkorraldused.
- 5.7. Otsuse avaldamine Finantsinspeksiooni kodulehel võimaldab sellega tutvuda ka kõigil nendel isikutel, kelle õigusi ja kohustusi see ei puuduta. Muuhulgas võimaldab see otsusega tutvumist ka võimalikel tulevastel krediitdiasutustel ning investeerimisühingutel.

6. Resolutsioon

Lähtudes FIS § 18 lg 2 punktist 41, § 55 lg-st 1, § 6 lg 1 punktist 8, § 53 lg-st 11 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 käsitletud artiklitest ja Euroopa Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2015/61 käsitletud artiklitest,

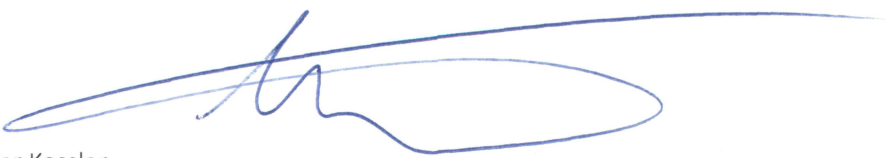
Finantsinspeksiooni juhatus otsustas

1. rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 575/2013 tulenevaid valikuid:
 - 1.1. määrata artikli 178 lõike 1 punktis b sätestatud jaenõuete klassi kuuluvate elamukinnisvara või väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate ärikinnisvaraga tagatud nõuete puhul ning avaliku sektori vastu esitatavate nõuete puhul nõude tasumata jätmise päevade arvuks 90
 - 1.2. määrata artikli 282 lõikes 6 osutatud tehingute puhul kasutatavaks meetodiks artiklis 274 sätestatud turuväärtuse meetod
 - 1.3. määrata, et kogu arveldus- või kliiringussüsteemi või kesket vastaspoolt hõlmava vea puhul artikli 380 tähenduses, mida Euroopa Keskpang kinnitab avaliku teadaandega, ja kuni Euroopa Keskpanga poolt avaldatava teadaandeni, et teadaandes osutatud olukord on möödas, kohaldatakse järgmisi sätteid:
 - a) krediidasutus ei ole kohustatud järgima määruse (EL) nr 575/2013 artiklites 378 ja 379 sätestatud omavahendite nõudeid, ja
 - b) krediidiriski määratlemisel ei loeta vastaspoole kohustuse täitmata jätmist makseviivituseks.
 - 1.4. määrata kuni konkreetse väljavoolu määra kehtestamiseni Finantsinspeksiooni poolt kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2015/61 artikli 23 lõikega 2 määruse (EL) 575/2013 artikli 420 lõikes 2 ja I lisas osutatud kaubanduse rahastamisest tulenevate bilansiväliste kirjetega seotud toodetest tuleneva likviidsete vahendite väljavoolu määraks viis protsenti.
2. rakendada Euroopa Komisjoni delegeeritud määrusest (EL) nr 2015/61 tulenevaid valikuid:
 - 2.1. lubada krediidasutustel, mis oma põhikirja kohaselt ei saa religioossete tavade järgimisega seotud põhjustel intressi kandvaid varasid hoida, arvata 2B tasandi likviidsete varade hulka äriühingu võimalaväärtpaberid kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2015/61 artikli 12 lõike 1 punktis b sätestatud tingimustega, sh alapunktid ii ja iii;
 - 2.2. lubada tagamise skeemiga hõlmatud stabiilsete jaehoiuste summa korrutamist kolme protsendiga vastavalt delegeeritud määruse nr 2015/61 artikli 24 lõikele 4, kui komisjon on selle eelnevalt heaks kiitnud kooskõlas selle määruse artikli 24 lõikega 5, kinnitades, et kõik artikli 24 lõikes 4 sätestatud tingimused on täidetud.
3. Otsuse punkti 2.2 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019.

Otsus jõustub selle teatavaks tegemisest.

Ärakiri otsusest toimetatakse kätte kõigile otsuse vastuvõtmise hetkel Eestis krediidasutuse tegevusluba omavatele isikutele. Otsus avalikustatakse Finantsinspeksiooni veebilehel.

Otsuse peale võib esitada halduskohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras kaebuse Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul haldusakti teatavaks tegemisest arvates.

Kilvar Kessler
juhatuse esimees